

Cari açık iyileşmeye devam ediyor.

Geçtiğimiz yıl Mayıs ayında 4,3 milyar USD açık veren ödemeler dengesi bu yılın aynı döneminde 2,9 milyar USD açık vermiştir. Bu veriyle birlikte yılın ilk beş ayında cari açık %26,7 daralmıştır.

Dış ticaret açığındaki daralma ödemeler dengesini olumlu etkilemeye devam etmektedir. Mayıs ayında altın ihracatının etkisiyle toplam ihracat hacmi yıllık bazda %8,3 artmıştır. İthalat hacmindeki düşüş bu dönemde de devam etmiştir. Böylece, Mayıs ayında dış ticaret açığı %31,4 azalmıştır.

Turizm gelirlerinin geçtiğimiz yıla kıyasla zayıf seyretmesi ise cari açıktaki iyileşmeyi sınırlandırmaktadır. Mayıs ayında geçtiğimiz yıla kıyasla 559 milyon USD düzeyinde gerçekleşen turizm gelirlerindeki azalış, yılın ilk 5 ayında 1,9 milyar USD'ye ulaşmıştır.

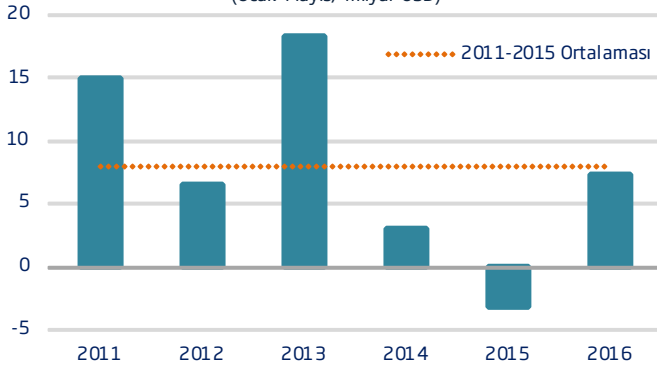
12 aylık kümülatif verilere göre cari açık 27,2 milyar USD ile Temmuz 2010'dan bu yana en düşük seviyesine gerilemiştir.

2016 yılında portföy yatırımları toparlandı.

Cari açığın finansman tarafına bakıldığında yurt içine yönelik portföy yatırımlarının Mayıs ayındaki ivme kaybına karşın 2016 yılında toparlandığı görülmektedir. Bu kalemden Şubat ayından itibaren net yabancı sermaye girişi kaydedilmiştir. Bu dönemde, yatırımların ağırlıklı olarak kamu borçlanma senetlerine yöneldiği gözlenirken, Mayıs ayı haricinde hisse senetlerinde de net giriş yaşanmıştır.

Net Portföy Yatırımları

(Ocak-Mayıs, milyar USD)

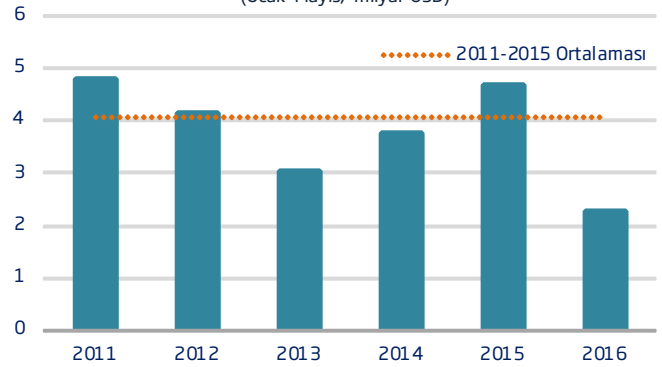
Yılın ilk 5 ayı itibarıyla değerlendirildiğinde, geçtiğimiz yıl net çıkış yaşanan portföy yatırımlarının 2016 yılında önemli ölçüde toparlandığı görülmektedir. Bu dönemde, portföy yatırımları son 5 yılın ortalamasına yakın düzeyde gerçekleşmiştir.

Geçmiş dönemlere kıyasla doğrudan yatırımlar zayıf seyrediyor.

Portföy yatırımlarının aksine doğrudan yatırımlar 2016 yılında zayıflamıştır. Yılın ilk 5 ayı itibarıyla, net doğrudan yatırımlar son 5 yılın ortalamasının oldukça altında gerçekleşmiştir. Doğrudan yatırımların geçtiğimiz yılın aynı dönemine kıyasla yarı yarıya azaldığı görülmektedir.

Net Doğrudan Yatırımlar

(Ocak-Mayıs, milyar USD)

Bankacılık dışı sektörler yurt dışından 1,5 milyar USD kredi sağladı.

2016 yılında bankaların yurt dışından kredi edinme iştahının azaldığı dikkat çekmektedir. Bu gelişmede, yurt içi kredi talebindeki yavaşlama önemli rol oynamaktadır. Mayıs ayında yurt içi yerleşikler yurt dışından 1,6 milyar USD tutarında kredi sağlamıştır. Bu tutarın neredeyse tamamına yakını (1,5 milyar USD) bankacılık dışı sektörler kullanmıştır.

Türkiye'ye Net Sermaye Girişlerinin Dağılımı

(12 aylık kümülatif, milyon USD)

	Sermaye Girişlerinin Dağılımı (%)	
	Aralık 2015	Mayıs 2016
Cari İşlemler Dengesi	-32.238	-27.249
Toplam Net Yabancı Sermaye Girişi	20.407	23.964
-Doğrudan Yatırımlar	11.805	9.431
-Portföy Yatırımları	-15.498	-5.007
-Diğer Yatırımlar	14.750	17.255
-Net Hata ve Noksan	9.371	2.290
-Diğer	-21	-5
Rezervler⁽¹⁾	11.831	3.285

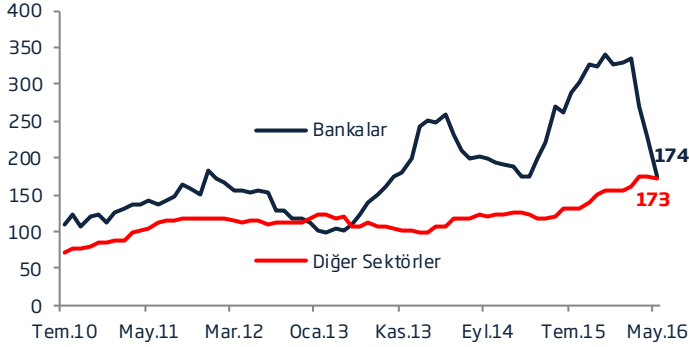
Not: Rakamlar yuvarlamadan ötürü toplamı vermeyebilir.

(1) Rezervler, toplam net sermaye girişleri ile cari denge arasındaki fark olup (-) değer rezerv artışını, (+) değer rezerv azalışını ifade etmektedir.

Kaynak: Datastream, TCMB

Bankacılık sektörünün 12 aylık kümülatif uzun vadeli borç çevirme oranı %174 ile Eylül 2013'ten bu yana en düşük düzeyine inmiştir. Bu gelişmede, geçen yıl kısa vadeden uzun vadeli borçlanmaya geçiş eğiliminin artmasıyla oluşan yüksek baz etkisi de rol oynamıştır. Bankacılık dışı sektörlerde ise söz konusu oran %173 seviyesindedir.

Uzun Vadeli Borç Çevirme Oranları
(12 aylık kümülatif, %)

Merkez bankasının rezervleri hızlı arttı.

Yurt içine yönelik sermaye akımlarındaki toparlanma merkez bankası rezervlerine de olumlu yansımıştır. Mayıs ayında rezerv varlıklarda kaydedilen 2,3 milyar USD'lik artış ile birlikte ilk beş ayda toplam rezervler 4,8 milyar USD yükselmiştir. Mayıs ayında net hata noksan kaleminde de 1,9 milyar USD'lik sermaye girişi kaydedilmiştir.

Beklentiler...

Turizm gelirlerindeki zayıflamaya rağmen dış ticaret açığındaki daralma cari açığın azalmasına olanak vermektedir. Yaz aylarında turizm gelirlerindeki azalışın cari açık üzerindeki etkisinin belirginleşmesi beklenmektedir. Bununla birlikte, Rusya ile varılan anlaşma neticesinde Ağustos ayından itibaren turizmin olumsuz etkisinin bir miktar azalabileceğini düşünüyoruz.

Ödemeler Dengesi

	Mayıs 2016	Ocak - Mayıs 2015	Ocak - Mayıs 2016	% Değişim	(milyon USD) 12 Aylık Kümülatif
Cari İşlemler Dengesi	-2.863	-18.668	-13.679	-26,7	-27.249
Dış Ticaret Dengesi	-3.764	-20.520	-14.968	-27,1	-42.602
Hizmetler Dengesi	1.378	6.163	4.018	-34,8	21.974
Seyahat (net)	1.222	5.757	3.887	-32,5	19.378
Birincil Gelir Dengesi	-442	-4.741	-3.529	-25,6	-8.313
İkincil Gelir Dengesi	-35	430	800	86,0	1.692
Sermaye Hesabı	0	-1	15	-	-5
Finans Hesabı	-1.008	-8.966	-11.042	23,2	-24.964
Doğrudan Yatırımlar (net)	-587	-4.659	-2.285	-51,0	-9.431
Portföy Yatırımları (net)	-947	3.162	-7.329	-	5.007
Net Varlık Edinimi	281	2.287	568	-75,2	4.410
Net Yükümlülük Oluşumu	1.228	-875	7.897	-	-597
Hisse Senetleri	-838	-68	841	-	-1.486
Borç Senetleri	2.066	-807	7.056	-	889
Diğer Yatırımlar (net)	-1.731	-3.704	-6.209	67,6	-17.255
Efektif ve Mevduatlar	131	1.584	-1.898	-	-1.405
Net Varlık Edinimi	1.262	9.900	4.477	-54,8	9.541
Net Yükümlülük Oluşumu	1.131	8.316	6.375	-23,3	10.946
Merkez Bankası	-38	-230	-141	-38,7	-827
Bankalar	1.169	8.546	6.516	-23,8	11.773
Yurt Dışı Bankalar	740	7.695	5.638	-26,7	7.885
Yabancı Para	1.027	6.715	1.974	-70,6	-33
Türk Lirası	-287	980	3.664	273,9	7.918
Yurt Dışı Kişiler	429	851	878	3,2	3.888
Krediler	-2.106	-4.955	-3.954	-20,2	-12.615
Net Varlık Edinimi	-490	265	186	-29,8	713
Net Yükümlülük Oluşumu	1.616	5.220	4.140	-20,7	13.328
Bankacılık Sektörü	120	3.496	-1.439	-	13
Bankacılık Dışı Özel Sektörler	1.489	2.287	6.327	176,7	14.716
Ticari Krediler	264	-203	-426	109,9	-3.172
Diğer Varlıklar ve Yükümlülükler	-20	-130	69	-	-63
Rezerv Varlıklar (net)	2.257	-3.765	4.781	-	-3.285
Net Hata ve Noksan	1.855	9.703	2.622	-73,0	2.290

Tabloda Altıncı Uluslararası Ödemeler Dengesi El Kitabı verileri kullanılmıştır. Veriler hakkında detaylı bilgiye [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

Kaynak: Datastream, TCMB

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü**İzlem Erdem - Bölüm Müdürü**

izlem.erdem@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü

alper.gurler@isbank.com.tr

Hatice Erkiletlioğlu - Müdür Yardımcısı

hatice.erkiletlioglu@isbank.com.tr

İlker Şahin - Uzman

ilker.sahin@isbank.com.tr

Eren Demir - Uzman

eren.demir@isbank.com.tr

Mustafa Kemal Gündoğdu - Uzman Yrd.

kemal.gundogdu@isbank.com.tr

Gamze Can - Uzman Yrd.

gamze.can@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.**YASAL UYARI**

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.